

L'autor remarca el paper de la llengua com a ànima de la nació i aposta per una política integradora que engendri un nou catalanisme

Artur Mas i Gavarró
Secretari general de Convergència
Democràtica de Catalunya

no-res. El que està en perill no és només la llengua; és també el país com a entitat única.

Sense la llengua comuna Catalunya podria ser un producte en sèrie. Continuaríem existint però com una mena de clon, sense personalitat. Sense l'ideal d'una societat lliure, oberta, que defensés el dret a ser dels seus ciutadans. Com més idiomes parlem els catalans, millor, evidentment. I més encara en un país que és ja multilingüe. I més encara en un món globalitzat.

Trencar els pronòstics

La nostra història és tan improbable que sembla un conte fantàstic. La meua generació és filla d'uns catalans que van mantenir la seva voluntat de ser contra una de les dictadures més llargues, esgotadores i recolzades de la història. Era improbable que una persona com jo, fill d'una nació aprimada, emmudida, acostumada a la supervivència *in extremis*, estigués avui aquí, escrivint en la nostra llengua, vivint una democràcia que ha anat ampliant l'oxigen i les oportunitats. Tot plegat, tant de bo no ho oblidem mai, sostingut sobre el coratge, la imaginació i la capacitat d'emprendre i empènyer el futur de milers de catalans anònims. Uns catalans que van saber passar el testimoni d'un país en silenci. La llengua podria haver estat fossilitzada, podria estar morta. La van salvar. A les llars, als camps, a les fàbriques, als tallers, als despatxos, arran del llit, on les mares deien "bona nit" als seus fills.

I hi va haver l'esforç dels intel·lectuals, i hi va haver la Renaixença. I Pompeu Fabra. I la política: Prat, Macià, Companys, Irla, Tarradellas. Un fil de resistències. Però la llengua es va salvar a la intimitat de les famílies. Potser no amb una gramàtica perfecta. Però a les cases on se'ns deia Arturu, Domingu, Fernandu, a les cases que van saber que el català era la seva llengua, encara que no fos la llengua oficial, és on es va salvar.

El paper de la llengua

Després va venir la democràcia i vam estar liderats per uns catalans que havien de refer el país, reconstruir el significat de la paraula nació en la boca de sis milions de catalans diversos, amb un elevat risc d'enfrontament, i amb il·lusions no sempre coincidents. Vam saber conjuguar-nos. Vam saber unir-

Una campanya a favor del català organitzada per la Plataforma per la Llengua ■ JORDI PLAY

nos. Era el que calia. Però correm un risc. Ara que, des de fa vint-i-cinc anys, el català està més protegit, correm el risc de convertir-la en una llengua oficial més que en una llengua pròpia, mentre que durant molts anys va ser pròpia i gens oficial.

La llengua pròpia d'un país és la que senten els seus ciutadans, més que no pas la que està escrita en unes lleis. Pensem en el que ha dit l'Acadèmia Francesa: el que estan dient és que el bretó i el català i l'euskera posen en risc la perso-

nalitat francesa. Això està dut a l'extrem i ho condemnem, però planteja molt explícitament el paper que juga una llengua a l'hora de configurar la manera de ser d'un poble. Una llengua mai no és casualitat: és la manera d'apropar-se i anomenar un paisatge, una gastronomia, una cultura, una manera d'estimar. El català configura la nostra manera de ser.

Si el català perd pistonada i no acaba de quallar en el conjunt de la societat catalana, Catalunya pot acabar sent un

Enfortir-se des de la pluralitat

Les nostres oportunitats passen per una educació que generi catalans multilingües. Però no hem de posar en risc la nostra manera de ser, que passa pel català. No oblidem que totes les ferides i tots els orgulls habiten en la nostra llengua, tant com en la nostra història. El pòsit de la nostra llengua configura la geologia de la nostra ànima.

El català ha de guanyar la batalla de la seducció, del prestigi i de la utilitat. Ser la llengua pròpia perquè cadascú sent que és seva. No té sentit que contraposem el català i el castellà. Això només ho fan els addictes als *manifestos*, els que porten trenta anys —o trescents— intentant acabar amb la convivència que hem construït, els que voldrien un país de circuits tancats, aïllat, dividit. Aquest no és el nostre model.

Nosaltres estimem el nostre país multilingüe: sabem que compartir llengües és font de pau.

Cal tenir un amor propi per la llengua, sense estar en contra de cap altra llengua: com va passar a la Renaixença, com el moviment catalanista del segle XX, que és la seva traducció, com la recuperació del prestigi del català dels anys 80 i fins i tot del 92. Aquest patriotisme, aquesta mirada oberta, desacomplexada, integradora, és la que ha d'engendrar el nou catalanisme i ha d'engendrar una nova fortalesa per la nostra llengua.

El problema no és com la protegim des de l'administració. És necessari però no suficient. Amb l'oficialitat ens n'hem anat sortint davant dels atacs dels governs espanyols. I si ha estat així és perquè la població se l'ha fet seva. Aquest ha de ser el camí. Aquí és on habita el risc del present. Contra tot pronòstic som aquí. Continuem trencant els pronòstics. ■